

prima instanță – (Judecătoria Buiucani mun. Chișinău) O. Cojocaru
instanța de apel – (Curtea de Apel Chișinău) V.Pruteanu, A.Gavrilița, L.Popova

Î N C H E I E R E

22 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Valentina Clevadî
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarat de către
Ministerul Justiție și avocatul Dlujanski Elic în interesele lui Mălai Sergiu,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mălai Sergiu
împotriva Ministerului Justiției și Procuraturii Generale privind încasarea
prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de
urmărire penală,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 prin care
au fost respinse apelurile declarate de Mălai Sergiu și Ministerul Justiției și
menținută hotărârea judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2016,

c o n s t a ț ă :

La 28 aprilie 2016 Mălai Sergiu s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției solicitând în baza Legii nr.1545 din 25
februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile
ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor
judecătorești încasarea prejudiciului material în mărime de 21761 lei, prejudiciul
moral în mărime de 300 000 lei, obligarea Procurorului general de a aduce lui
Mălai Sergiu scuze oficiale în numele statului și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor a reiterat că, la 22 februarie 2012 în privința sa a
fost pornită cauza penală, conform semnelor infracțiunii, prevăzute de art.314 alin.
(1) din Codul penal, ulterior la 12 aprilie 2012 a fost pus sub învinuire
incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art.303 alin.3) din Codul penal.

Prin sentința judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 10 octombrie 2014,
Mălai Sergiu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de
art.303 alin.(1) Codul penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub de amendă în mărime de
400 u.c. ceea ce constituie 8000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita anumite
activități din domeniul avocaturii pe un termen de un an.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015, s-a respins recursul lui Mălai Sergiu și a fost menținută sentința judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 10 octombrie 2014.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 decembrie 2015 a fost admis recursul ordinar depus de Mălai Sergiu, casată sentința judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 10 octombrie 2014 și decizia Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015, fiind achitat Mălai Sergiu pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Sușține reclamantul că, ilegal a fost atras la răspundere penală, din acest motiv a suferit atât prejudicii materiale cât și morale, manifestate prin suferință, stres, stări de neîncredere și împiedicarea exercitării activității în domeniul avocaturii în decurs a nouă luni.

Prejudiciu material constă din faptul că pe parcursul examinării cauzei penale a fost nevoit să achite un avocat pentru ai apăra interesele.

Cuantumul compensației morale de 300000 lei este unul justificat și echitabil, deoarece anume această sumă ar corespunde suferințelor sale care i-au fost cauzate de către organele de anchetă prin pornirea dosarului penal și includerea măsurilor de restricționare.

Consideră că pretențiile înaintate se încadrează în baza prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin hotărârea judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mălai Sergiu.

S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Mălai Sergiu prejudiciu material în mărime de 21761,86 lei, prejudiciu moral în mărime de 15000 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 1000 lei, în total suma de 37761,86 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 22 iulie 2016 Mălai Sergiu a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2016 în partea respingerii acțiunii și pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

La fel, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 25 iulie 2016 Ministerului Justiției a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea a hotărârii judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2016 și pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Mălai Sergiu.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 au fost respinse apelurile lui Mălai Sergiu și Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2016.

La 08 februarie 2017 Ministerul Justiției a declarat recurs prin care a solicitat admiterea recursului și casarea hotărârii judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2016 și decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 și emiterea unei noi decizii de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată înaintată de Mălai Sergiu.

Recurentul a depus cerere de recurs în temeiul art. 432 alin. (2), lit. c) Codul de procedură civilă, care statuează expres că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

În motivarea cererii de recurs au indicat că, concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că reclamantul este în drept să solicite compensarea prejudiciului cauzat în conformitate cu Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, este eronată deoarece răspunderea statului survine doar în cazurile reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă dea rest, declarație de nepăsare a localității sau țării, tragerii ilegale la răspundere penală, însă la caz aceste acțiuni nu au avut loc.

Totodată la materialele dosarului nu există nici un act procesual definitiv și irevocabil a judecătorului de instrucție sau a organului ierarhic superior, prin care s-a stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

Consideră că, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin toate împrejurările care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, nu a apreciat obiectiv, sub toate aspectele probele la dosar, aplicând incorect normele de drept material și procesual. Suma prejudiciului moral acordată de instanța de apel este exagerată. Reclamantul nu a demonstrat care este legătura de cauzalitate între încălcare și prejudiciu. Din materialele dosarului derivă că nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, pertinente și concludente care să confirme faptul pricinuirii prejudiciului considerabil.

În cadrul examinării cauzei civile de către instanța de judecată nu a fost efectuată o analiză minuțioasă a circumstanțelor de drept și de fapt, astfel aceasta la stabilirea mărimii despăgubirii a omis principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Menționează că încasarea cheltuielilor de asistență juridică sunt neîntemeiate, la încasarea acestora instanța nu a ținut cont de recomandările practicii CEDO. La stabilirea cuantumului despăgubirii acordate cu titlu de prejudiciu moral instanța de judecată a aplicat eronat normele de drept material ce țin de soluționarea litigiului, apreciind arbitrar argumentele participanților la proces.

La 27 februarie 2017 avocatul Dljanschi Elic în interesele lui Mălai Sergiu a declarat recurs împotriva hotărârilor judecătorești, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii judecătorești Buiucani mun. Chișinău din 01 iulie 2016 și decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 în partea respingerii acțiunii și emiterea unei decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de Mălai Sergiu și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 lei.

În motivarea recursului invocă că, nu este de acord cu decizia instanței de apel în partea încasării cuantumului prejudiciului moral, la aprecierea cuantumului prejudiciului moral instanța nu a luat în considerație gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului.

La caz aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară, erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Instanța de fond ilegal a respins și apreciat argumentele recurentului precum că pretenția cu privire la obligarea prezentării scuzelor oficiale este una prescrisă, deoarece termenul de 15 zile se calculează de la apariția dreptului la repararea prejudiciului.

Totodată consideră că compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 1000 lei nu este rezonabilă volumului de lucru efectuat, dat fiind faptul că pe durata procesului penal volumul de lucru a fost unul impunător.

Recurentul a depus cerere de recurs în temeiul art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care statuează expres că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Cu referire la termenul de depunere a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 14 decembrie 2016.

Potrivit scrisorii de comunicare copia deciziei a fost expediată părților la 20 decembrie 2016 (f.d.212), iar la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acesteia de către părți.

Potrivit prevederilor art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererile de recurs au fost depuse la 08 februarie 2017, și respectiv la 27 februarie 2017, astfel se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursurilor completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursurilor presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

În cererile de recurs nu se indică o încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or motivele recursurilor invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanțele ierarhic inferioare de judecată s-au pronunțat.

De asemenea se reține că, dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Suplimentar, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

Conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Avînd în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Ministerul Justiției și avocatul Dljanschi Elic în interesele lui Mălai Sergiu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Ministerul Justiției și avocatul Dljanschi Elic în interesele lui Mălai Sergiu, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Valentina Clevadî

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari